

Nader onderzoek huismussen en
vleermuizen
ter plaatse van:

**Scholtensteeg 1
te 's-Heerenbroek**

projectnummer

182048

TITELBLAD

RAPPORT	
Type onderzoek	Nader onderzoek vleermuizen en huismussen
Locatie onderzoek	Scholtensteeg 1 te 's-Heerenbroek
Projectnummer	182048
Versie rapportage	1.0
Auteur	S. Nap
Controle en vrijgave	R.J.W. Huls
Paraaf vrijgave	
Datum	19 november 2019
OPDRACHTGEVER	
Naam	Witpaard B.V.
Contactpersoon	dhr. J. Drenth
Adres	Dorpsweg 103, 8271 BL IJsselmuiden

UITGEVOERD DOOR

info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Zuidwolde
 Industrieweg 20
 7921 JP Zuidwolde
 Tel: 0528 373 982

Kantoor Appingedam
 Opwierderweg 160
 9902 RH Appingedam
 Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
 Transistorstraat 91-34
 1322 CL Almere
 036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek huismussen en vleermuizen dat is uitgevoerd ter plaatse van Scholtensteeg 1 te 's-Heerenbroek, in opdracht van Witpaard B.V..
 Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Kwaliteitsborging	4
1.3	Leeswijzer	5
2.	ONDERZOEKSLOCATIE.....	6
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie	6
2.2	Werkzaamheden	7
3.	ONDERZOEKSOPZET	8
3.1	Vleermuizen	8
3.2	Huismussen	9
4.	RESULTATEN	10
4.1	Vleermuis	10
4.1.1	Verblijfplaatsen	10
4.1.2	Foerageergebied	10
4.1.3	Vliegroutes.....	10
4.2	Huismus	11
4.3	Overige waarnemingen	12
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
5.1	Functie van het plangebied per soort(groep).....	13
5.1.1	Vleermuizen.....	13
5.1.2	Huismussen	13
5.1.3	Boerenzwaluw	13
5.1.4	Steenmarter.....	13
5.2	Vervolgstappen	14
5.2.1	Ontheffing.....	14
5.2.2	Mitigerende maatregelen.....	14
5.2.3	Zorgplicht.....	15
5.3	Samenvatting	15
5.4	Verantwoording	15
	LITERATUURLIJST.....	16
 BIJLAGEN		
1	Nadere informatie wetgeving	

1. INLEIDING

In opdracht van Witpaard B.V. is door Eco Reest BV een nader onderzoek uitgevoerd naar huismussen en vleermuizen ter plaatse van de Scholtensteeg 1 te 's-Heerenbroek.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek, en de wijze van kwaliteitsborging.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Vanwege het beoogde project is een quickscan uitgevoerd door Eco Reest ter plaatse van de Scholtesteeg 1 (rapportnummer 181882, datum 13 september 2018). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen. Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is nader onderzoek uitgevoerd. Tevens is bepaald of de locatie leefgebied vormt voor een van de genoemde soorten.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

- Er wordt vastgesteld of en hoe panden binnen het onderzoeksgebied worden gebruikt door vleermuizen of huismussen. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt tevens de functie (kraam- zomer- of paarverblijfplaats) van de verblijfplaatsen bepaald. Daarnaast wordt vastgesteld of er essentiële vliegroutes en / of essentiële foerageergebieden aanwezig zijn.
- Er wordt bepaald of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

1.2 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk.

Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Conform de eisen uit onze ethische code houdt Eco Reest alle gegevens geheim, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

In het titelblad is de kwaliteitscontrole van deze rapportage weergegeven.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing FF/75A/2014/061, geldig tot 16 maart 2020).

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoekslocatie besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

2. ONDERZOEKSLOCATIE

In dit hoofdstuk is de onderzoekslocatie beschreven en weergegeven.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Scholtensteeg 1 te 's-Heerenbroek. De onderzoekslocatie bevindt zich in agrarisch buitengebied, ten westen van Zwolle. Op de locatie staan een woning met een aparte garage (gebouw 1 en 2 op figuur 2.1), deze blijven behouden. Ten westen hiervan staat een schuur met carport (gebouw 3 en 6 op figuur 2.1), waarvan enkel het dak wordt vervangen. Tot slot bevinden zich op de locatie een schuur met bijgebouw (gebouw 4 en 5 op figuur 2.1), deze worden geheel gesloopt.

In de nabije omgeving is veel groen aanwezig, bestaande uit landbouwgebied, de tuin van de woning en verschillende bomenrijen. Ten noordwesten en westen bevindt zich een sloot naast de onderzoekslocatie. Deze sloot loopt parallel aan de Scholtensteeg. Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden worden geen bomen gekapt of watergangen aangetast.

In onderstaande figuur 2.1 is de onderzoekslocatie aangegeven.

Figuur 2.1. Plangebied rood omlijnd. Bevat de volgende gebouwen: 1 = woning 2 = garage 3 = schuur/opslag 4 = schuur/opslag 5 = bijgebouw/opslag 6 = carport (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

In figuur 2.2 tot en met 2.5 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.2. Voormalige varkensschuur en bijgebouw.

Figuur 2.3. Achterzijde bijgebouw / opslag.

Figuur 2.4. Voormalige varkensschuur en carport, dienen eveneens als opslag.

2.2 Werkzaamheden

Men is voornemens om een schuur met bijgebouw geheel te slopen. Hier komt één groot gebouw / opslag voor terug. Van de andere schuur wordt het dak vervangen vanwege aanwezigheid van asbest.

De werkzaamheden staan gepland in het najaar van 2019.

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2017). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vier bezoeken. Hiervan zijn twee ronden uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector (D240x) is de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen in de panden in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is de onderzoekslocatie twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouw vleermuizen. Twee onderzoeksronden hebben plaatsgevonden in de avonden, na zonsondergang. En twee rondes zijn uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of Batsound. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data plaatsgevonden:

Tabel 3.1. Uitgevoerde onderzoeksronden vleermuizen.

Bezoek	Datum (2019)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	13 juni	22:00	Droog, helder, 2 Bft, 12 °C	1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	16 juli	03:25	Droog, helder, 1 Bft, 12 °C	1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	27 augustus	21:30	Droog, licht bewolkt, 1 Bft, 23 °C	1	Paar- en zomerverblijven
4	18 september	05:10	Droog, helder, 1 Bft, 12 °C	1	Paar- en zomerverblijven

3.2 Huismussen

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd overeenkomstig de eisen uit de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Deze schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 20 juni. Deze veldbezoeken moeten tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst of 1 à 2 uur voor zonsondergang worden uitgevoerd bij droog weer.

Het doel van het nader onderzoek naar huismussen is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van nestelende huismussen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker om het exacte gedrag en de nestlocaties in detail te kunnen bepalen. Nestlocaties zijn vastgesteld op basis van nest indicerende waarnemingen, zoals zingende mannetjes, bezoeken aan potentiële nestplaatsen, transport van nestmateriaal en transport van voedsel voor de jongen.

Het onderzoek naar huismussen heeft op de volgende data plaatsgevonden:

Tabel 3.2. Uitgevoerde onderzoeksronden huismus.

Bezoek	Datum (2019)	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers
1	24 mei	Droog, zonnig, 1-2 Bft, 21 °C	1
2	4 juni	Droog, zonnig, 1-2 Bft, 18 °C	1

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Vleermuis

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Bovendien is binnen de onderzoekslocatie geen (zwerm)gedrag waargenomen dat wijst op een verblijfplaats van vleermuizen. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie.

4.1.2 Foerageergebied

Het terrein rondom de onderzoekslocatie wordt gebruikt om te foerageren door de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis. Het gaat om enkele individuen. Het gaat daarom niet om een essentieel foerageergebied. Het foerageergebied van vleermuizen wordt eveneens niet worden aangetast tijdens de werkzaamheden.

4.1.3 Vliegroutes

De straten en sloten rondom de onderzoekslocatie vormen lijnvormige elementen. Binnen de onderzoekslocatie zijn geen vliegroutes vastgesteld. Overvliegende dieren zijn in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond de onderzoekslocatie geen essentiële vliegroute verwacht.

4.2 Huismus

Tijdens het veldonderzoek zijn drie nestplaatsen van huismussen waargenomen. Hierbij zijn zowel zingende mannetjes als bezoeken aan aanwezige nestplaatsen waargenomen. Deze nesten bevinden zich in de garage (zie nr. 2 op figuur 2.1). Er zullen geen werkzaamheden aan de garage worden verricht. In de te slopen en renoveren schuren zijn geen nestplaatsen van huismussen aangetroffen. Bij de werkzaamheden zullen geen nestplaatsen verloren gaan van de huismus.

Ten zuiden van de garage bevinden zich twee heggen, deze worden veel gebruikt door de huismussen als dekking en schuilmogelijkheid. Er zijn enkele foeragerende huismussen rondom de onderzoekslocatie waargenomen. De meeste foeragerende huismussen zijn ten oosten en zuiden van de garage waargenomen. Tijdens de werkzaamheden zal geen foerageergebied van de huismussen verloren gaan.

De waargenomen nestlocaties zijn op kaart weergegeven in figuur 4.2. De locaties van de nestplaatsen zijn tevens opgesomd in tabel 4.2.

Tabel 4.2. Overzicht waarnemingen huismus.

Bezoek	Locatie	Waarneming nestplaatsen
1	Garage (buiten plangebied)	2 nesten: op beide uithoeken van de dakgoot aan de zuidzijde een nest
2	Garage (buiten plangebied)	3 nesten: op beide uithoeken van de dakgoot aan de zuidzijde een nest. Een nest op de noordwest hoek van de dakgoot

Figuur 4.2. Waarnemingen nestlocaties huismus (blauwe cirkels) buiten plangebied.

4.3 Overige waarnemingen

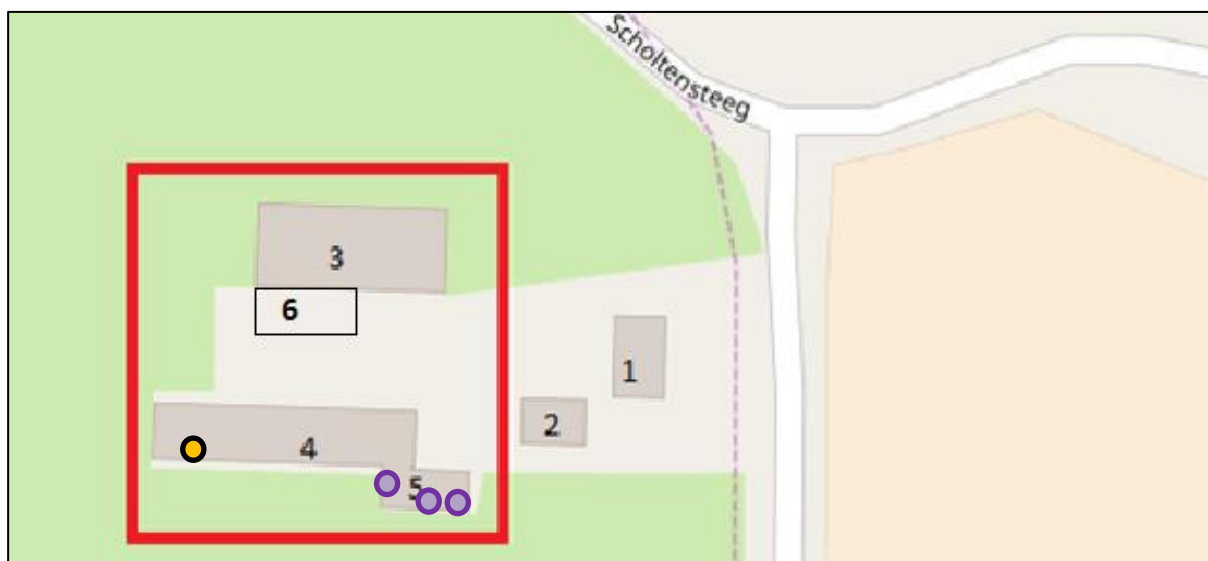
De boerenwaluw is in de provincie Overijssel aangemerkt als vogelsoort met jaarrond beschermde nestplaatsen. Er zijn drie nestplaatsen van de boerenwaluw waargenomen in de te slopen schuur (zie nr. 5 op figuur 2.1). Bij de voorgenomen werkzaamheden zullen deze drie nestplaatsen komen te vervallen.

Tijdens een veldbezoek op 27 augustus 2019 zijn twee steenmarters aangetroffen in het achterste gedeelte van de opslag schuur onder het golfplaten dak (zie nr. 4 op figuur 2.1). De steenmarters vertoonden sterk territoriaal gedrag, waaruit kan worden opgemerkt dat ze een vaste verblijfplaats hebben in de schuur. Bij de voorgenomen werkzaamheden komt deze verblijfplaats van de steenmarter te vervallen.

Op figuur 4.3 zijn de waarnemingen van de nesten van de boerenwaluw en de verblijfplaats van de steenmarter weergegeven. Tabel 4.3 geeft een overzicht van de waarnemingen.

Tabel 4.3. Overzicht waarnemingen boerenwaluw en steenmarters.

Locatie	Waarnemingen
Schuur nr 5 (zie figuur 2.1)	Drie nestplaatsen van de boerenwaluw
Schuur nr 4 (zie figuur 2.1)	Verblijfplaats van steenmarters

Figuur 4.3. Waarnemingen nestlocaties boerenwaluw (paarse cirkels) en verblijfplaats steenmarter (gele cirkel).

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk vindt u de conclusies en aanbevelingen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien, per soort(groep).

5.1 Functie van het plangebied per soort(groep)

5.1.1 Vleermuizen

Uit de veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek komt naar voren dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie. Binnen en rondom de onderzoekslocatie zijn alleen foeragerende en overvliegende vleermuizen waargenomen. Gezien de lage aantallen gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Daarnaast worden bij de werkzaamheden geen foerageergebieden of vliegroutes aangetast.

Bij de voorgenomen sloop en renovatie werkzaamheden worden geen verblijfplaatsen aangetast. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is daarom niet nodig.

5.1.2 Huismussen

Uit het mussonderzoek is gebleken dat er drie nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, echter vallen deze nestplaatsen buiten de onderzoekslocatie. De nestplaatsen bevinden zich in de naastgelegen garage. Daarnaast zijn er enkele foeragerende huismussen rondom de onderzoekslocatie waargenomen.

Bij de voorgenomen sloop en renovatie werkzaamheden zullen geen nestplaatsen verloren gaan. Eveneens zal er geen essentieel foerageergebied worden aangetast. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van huismussen is daarom niet nodig.

5.1.3 Boerenwaluw

Er zijn drie nestplaatsen van de boerenwaluw waargenomen. Het nest van de boerenwaluw is in de provincie Overijssel aangemerkt als jaarrond beschermd middels de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat het verboden is nestplaatsen te verwijderen, ook buiten het broedseizoen.

Het uitvoeren van de werkzaamheden leidt tot verlies van drie jaarrond beschermde nestplaatsen van de boerenwaluw. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een ontheffing noodzakelijk (zie paragraaf 5.2.1). Hiervoor dienen alternatieve nestplaatsen gerealiseerd te worden (zie paragraaf 5.2.2).

5.1.4 Steenmarter

Er is een verblijfplaats van de steenmarter aangetroffen. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn streng beschermd middel de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat het verboden is verblijfplaatsen van de steenmarter te verstoren of te vernietigen.

Het uitvoeren van de werkzaamheden leidt tot verlies van verblijfplaats van de steenmarter. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een ontheffing noodzakelijk (zie paragraaf 5.2.1). Hiervoor dienen alternatieve nestplaatsen gerealiseerd te worden (zie paragraaf 5.2.2).

5.2 Vervolgstappen

5.2.1 Ontheffing

Voor het wegnemen of verstoren van nestplaatsen van de boerenzwaluw en een functionele verblijfplaats van de steenmarter is wettelijk gezien een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

De Gedeputeerde Staten van Overijssel kan onder Artikel 3.3 (Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn) lid 4 en Artikel 3.8 (Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn) lid 5 een ontheffing verlenen. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend in het geval er geen andere bevredigende oplossing is én de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 3.3) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 3.8). Daarnaast dient het initiatief “in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten” plaats te vinden.

Om een ontheffing te verkrijgen moet bij de aanvraag een activiteitenplan meegestuurd worden, waarin wordt beschreven hoe elke verblijfplaats die komt vervallen gecompenseerd te wordt en hoe bij de uitvoer van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de Wet natuurbescherming is 13 weken, met een mogelijkheid tot verlenging van 7 weken. Gezien de lange afhandeltijd en de tijd die nodig is als gewenningsperiode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

5.2.2 Mitigerende maatregelen

Voor nestplaatsen van de boerenzwaluw geldt dat er alternatieve nestplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige nestplaatsen worden aangetast.

Voor een verblijfplaats van de steenmarter geldt dat er alternatieve verblijfplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige verblijfplaats wordt aangetast.

Voor zowel boerenzwaluwen als steenmarters geldt een compensatiefactor voor het terugbrengen van alternatieve nestlocaties en verblijfplaatsen. Dat wil zeggen dat voor elke nestplaats of verblijfplaats die zijn functionaliteit verliest er extra alternatieve nest- en verblijfplaatsen aangeboden moeten worden. In totaal gaat het om drie nestplaatsen van boerenzwaluwen en één verblijfplaats van steenmarters die hun functionaliteit verliezen. De alternatieve nestplaatsen en verblijfplaatsen moeten tijdig voor de werkzaamheden worden aangeboden, omdat er rekening gehouden moet worden met een gewenningsperiode.

De concrete uitwerking van de benodigde mitigerende maatregelen vindt plaats in een activiteitenplan. Binnen de Wet natuurbescherming is het vereist dat de werkzaamheden plaats vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze geeft, in overleg met de opdrachtgever, aan waar zich geschikte locaties bevinden voor het plaatsen van alternatieve voorzieningen. Tevens adviseert deze in eventuele maatregelen die nodig zijn voor aanvang of tijdens het project. Hierbij moet gedacht worden aan de planning van het werk, bijvoorbeeld om kwetsbare periodes te ontzien en om rekening te houden met de gewenningstijd die nodig is voor alternatieve

verblijfplaatsen. Ook dient de bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt voor boerenzwaluwen en steenmarters. Dit mag pas na ontvangst van de ontheffing

5.2.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Samenvatting

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden worden nestplaatsen van de boerenzwaluw en een verblijfplaats van steenmarters aangetast. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Er is voor deze soorten een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Binnen de Wet natuurbescherming is het noodzakelijk voor deze soorten alternatieve voorzieningen aan te bieden. Voor boerenzwaluwen en steenmarters geldt een compensatiefactor voor de nestplaatsen en verblijfplaats die hun functionaliteit verliezen. Tevens zijn er, afhankelijk van de planning van het project zeer waarschijnlijk tijdelijke voorzieningen nodig. Uitwerking van deze maatregelen vindt plaats in een activiteitenplan.

Tevens zijn in het gebied enkele algemene en licht beschermde soorten aanwezig. Deze soorten vallen onder tabel 1, waarvoor bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling geldt. Voor deze soorten en soorten die niet beschermd zijn, blijft te allen tijde de zorgplicht wel gelden.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de resultaten.

Tabel 5.1 Samenvatting van de resultaten.

Adres	Resultaat	Ontheffing	Maatregelen nodig bij
Scholtensteeg 1	3x nestplaats boerenzwaluw	ja	Sloop en renovatie schuren
Scholtensteeg 1	1x verblijfplaats steenmarters	ja	Sloop en renovatie schuren

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5.4 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
S. Nap BSc.

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017).
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0., december 2014

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017

Websites

www.avifaunagroningen.nl

www.BIJ12.nl

www.NDFF.nl¹

www.natuurloket.nl

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuizenindestad.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

BIJLAGE 1

NADERE INFORMATIE WETGEVING

Natuurwetgeving

In Nederland is de bescherming van soorten sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling. Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Overige Europees beschermde soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

De provincie waar de ingreep plaatsvindt is in de meeste gevallen het bevoegd gezag.